

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoP/9/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2518200321
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniel Ilavský
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2518200321.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Daniela Ilavského a sudcov JUDr. Kataríny Slováčkovej a Mgr. Jozefa Mačeja, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: Q. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom ako matka, v konaní zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, dieťa rodičov - matky: X. A., nar. XX.X.XXXX, adresa trvalého pobytu R., T. XXXX/XX, zastúpenej advokátom: Mgr. Andrea Šutovská, adresa sídla Trnava, Vajanského 39, a otca: R. Y., nar. XX.XX.XXXX, adresa trvalého pobytu T., M. A. U. XXX/XX, zastúpeného advokátom: Eva Koleničová, adresa sídla Trnava, Paulínska 20, o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Piešťany z 8.októbra 2019 č.k. 9P/28/2018-194 takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v odvolaní napadnutom výroku II. mení tak, že otec je povinný platiť na maloletú Q. výživné vo výške 80 eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky s účinnosťou od 15.2.2018.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v odvolaní napadnutom výroku III. mení tak, že zročné výživné pre maloletú Q. za obdobie od 15.2.2018 do 30.9.2019 vo výške 509,93 eur súd povoľuje otcovi splácať v 25 splátkach po 20 eur mesačne a jednej splátke po 9,93 eur, splatných spolu s bežným výživným k rukám matky s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania.

odôvodnenie:

1.1 Rozsudkom súd prvej inštancie schválil rodičovskú dohodu na základe ktorej sa mal. Q. zveruje do osobnej starostlivosti matky, s tým, že obaja rodičia sú oprávnení zastupovať maloletú a spravovať jej majetok a matka sa zaväzuje písomne informovať otca vždy k 1. dňu kalendárneho mesiaca o zdravotnom stave mal. Q. spolu s jej fotografiou, tiež o prípadných pedagogických alebo výchovných opatreniach uložených maloletej, o plánovaných pobytoch maloletej dlhších ako 3 dni mimo územia SR s uvedením adresy, kde sa bude maloletá nachádzať a ako dlho, o záujmových a voľnočasových aktivitách maloletej, o jej osobitných potrebách, ako aj o ďalších podstatných veciach, ktoré sa týkajú maloletej (výrok I.), otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu mal. Q. výživným vo výške 100 eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred do rúk matky s účinnosťou od 15.2.2018 (výrok II.) a nakoniec dlh na splatnom výživnom vzniknutý otcovi pre mal. Q. za obdobie od 15.2.2018 do 30.9.2019 vo výške 899,91 eur povolil otcovi splácať mesačnými splátkami vo výške 25 eur vždy do 15. dňa v mesiaci vopred do rúk matky s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia (výrok III.).

1.2.1 Z vykonaného dokazovania zistil tento skutkový stav:

Maloletá Q. je dieťa narodené z druhovského pomeru X. A. a R. Y.. Rodičia maloletej od júna 2016 spolu nežijú a ich práva a povinnosti k maloletej Q. doposiaľ upravené rozhodnutím súdu neboli.

1.2.2 Rodičia počas pojednávania súdu dňa 12.3.2019 uzatvorili rodičovskú dohodu v časti zverenia maloletej Q., oprávnenia rodičov zastupovať maloletú a spravovať jej majetok, a tiež o informačnej povinnosti matky.

1.2.3 Maloletá Q. má 5 rokov a od 2.9.2017 navštevuje materskú školu, za čo matka platí poplatok vo výške 13 eur mesačne titulom školiného a 80 eur mesačne ako rodičovský poplatok. Maloletá navštevuje krúžok anglického jazyka, s čím má matka spojené výdavky 10 eur mesačne. Žije v domácnosti matky, ktorá finančne zabezpečuje uspokojovanie jej bežných odôvodnených osobných potrieb (ako sú náklady na bývanie, stravu, obliekanie, hygienické potreby pod.), ako aj zvýšené výdavky spojené s jej vzdelávaním sa v oblasti anglického jazyka a pod..V domácnosti matky a jej partnera S. X. má maloletá vytvorené vhodné podmienky na jej riadnu výchovu. S otcom je toho času len v telefonickom kontakte, a to vždy, keď je u starej matky z otcovej strany (každú tretiu sobotu v mesiaci až do nedele). Maloletá Q. je inak zdravá a matka má s uspokojovaním jej osobných potrieb spojené len bežné výdavky (okrem zvýšených výdavkov vynakladaných na výučbu anglického jazyka).

1.2.4 Matka je slobodná, avšak žije so svojím partnerom S. X. v 2-izbovom prenajatom byte. V súvislosti s bývaním majú spojené výdavky cca 300 eur mesačne. Na úhrade výdavkov s bývaním, ako aj vedením spoločnej domácnosti, sa podieľa aj partner matky. Okrem vyživovacej povinnosti k maloletej Q. matka nemá inú vyživovaciu povinnosť. Je zamestnaná v J. pekárni s.r.o., adresa sídla J., Moravská 3, kde v období od marca 2018 do februára 2019 dosiahla priemernú netto mzdu vo výške 476,69 eur a v období od januára 2019 do júla 2019 priemernú netto mzdu vo výške 559,23 eur. Okrem príjmu zo zamestnania matka iný príjem nemá a majetok väčšej hodnoty nevlastní. S uspokojovaním svojich osobných potrieb má spojené len bežné výdavky. Výživné zo strany otca na maloletú Q. žiada určiť vo výške 100 eur mesačne.

1.2.5 Otec maloletej je vyučený v odbore kuchár a do júla 2016 (do jeho vzatia do väzby) bol zamestnaný v pozícii pizzéra a dosahoval priemerný mesačný netto príjem vo výške cca 400 eur. Toho času si vykonáva trest odňatia slobody vo výmere štyroch rokov a ôsmich mesiacov nepodmienečne v ÚVTOS a ÚVV Leopoldov, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Piešťany č.k. 16T/103/2016-386 z 9.2.2017, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, č.k. 5To 30/2017- 436 z 20.4.2017, za spáchanie trestného činu - útoku na verejného činiteľa. Vo výkone trestu odňatia slobody je pracovne zaradený na pozícii vydavač stravy odsúdeným, za čo mu bola vyplácaná odmena vo výške cca od 44,84 eur až 221 eur za obdobie od júla 2017 do marca 2019. Otec maloletej má s uspokojovaním svojich osobných potrieb spojené len bežné výdavky, okrem vyživovacej povinnosti k maloletej Q. nemá inú vyživovaciu povinnosť a majetok väčšej hodnoty nevlastní. Výživné na maloletú Q. žiada určiť vo výške 80 eur mesačne.

1.2.6 Za obdobie od 15.2.2018 do 30.9.2019 otec uhradil výživné na mal. Q. z výkonu trestu odňatia slobody vo februári 2018 17,64 eur (35,16 eur rozpočítaných na obdobie od 15.2.2018 do 28.2.2018, t.j. 14 dní po 1,26 eur na deň), v marci 2018 36,26 eur, za apríl 2018 27,91 eur, za mesiac máj 2018 0 eur, za jún 2018 39,89 eur, za mesiace júl 2018 - január 2019 vo výške 41,01 eur mesačne, vo februári 2019 vo výške 16,71 eur, za marec 2019 23,88 eur, v apríli 2019 23,88 eur a v období od mája 2019 do septembra 2019 každý mesiac 41,01 eur, spolu 678,29 eur + za pomoci svojej matky 15.10.2018 21,98 eur, 9.11.2018 20,41 eur, 11.12.2018 26,69 eur, 11.1.2019 21,98 eur, 19.2.2019 32,97 eur, 20.3.2019 20,41 eur, 17.4.2019 23,20 eur, 16.9.2018 67,51 eur a 1.4.2019 30 eur, spolu 371,78 eur, celkom spolu 1.050,07 eur.

1.2.7 Procesný opatrovník maloletej s návrhom matky na úpravu rodičovských práv a povinností súhlasil, odporučil určiť výživné pre mal. Q. v zmysle návrhu matky. a

1.3 Vec právne posúdil ako nárok na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností rodičov maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, najmä určenie, ktorému z rodičov má byť maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti a nárok na výživné voči rodičovi, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti

podľa 24 ods. 1, 3 a ods. 5, § 36 ods. 1, § 62 ods. 2 a ods. 5, § 75 ods. 1 a § 77 ods. 1 ZoR (zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) a nárok dlžníka na určenie dlhšej ako trojdňovej paričnej lehoty na zaplatenie zročného výživného podľa § 232 ods. 3 C.s.p.(zákon číslo 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších zmien a doplnení) a dospel k záveru, že je potrebné upraviť práva a povinnosti rodičov k maloletej Q. z dôvodu, že rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, na úprave svojich práv a povinností k maloletej Q. sa dohodli len v časti zverenia maloletej, práva zastupovať maloletú a spravovať jej majetok a informačnej povinnosti matky voči otcovi o maloletej (ktorú dohodu bolo dôvodné z dôvodu jej súladu so záujmami maloletej Q. schváliť) a v časti výživného je úprava práva a povinností rodičov k maloletej rozhodnutím súdu potrebná v záujme ochrany práv maloletého dieťaťa.

1.4 Rodičia nežijú v spoločnej domácnosti, ani spoločne nezabezpečujú starostlivosť o maloletú Q. od júna 2016, kedy bol otec vzatý do výkonu väzby, odkedy matka sama zabezpečuje starostlivosť o maloletú. Počas pojednávania súdu rodičia uzavreli rodičovskú dohodu v znení, ako je uvedená vo výroku tohto rozhodnutia, ktorú súd schválil s prihliadnutím aj na stanovisko procesného opatrovníka, nakoľko obsahom spisu mal súd za preukázané, že je v prospech mal. Q., reflektuje faktický stav výkonu starostlivosti matky o maloletú, na ktorom za daných okolností nie je dôvod nič meniť, keď v starostlivosti matky neboli zistené žiadne nedostatky.

1.5 Pri rozhodovaní o výživnom prihliadal súd na odôvodnené potreby maloletej, ako aj na možnosti, schopnosti a majetkové pomery oboch rodičov, pričom mal. dieťa má právo zdieľať životnú úroveň svojich rodičov. S poukazom na uvedené preto súd určil otcovi platiť výživné na mal. Q. vo výške 100 eur mesačne s účinnosťou od podania návrhu, zohľadňujúc odôvodnené výdavky matky, ktoré vynakladá na zabezpečenie starostlivosti o mal. Q.. Pri určení výživného súd prihliadol aj na skutočnosť, že mesačný netto príjem matky zo zamestnania v období od marca 2018 do februára 2019 činil 476,69 eur a v období od januára 2019 do júla 2019 559,23 eur. Súd preto určil otcovi vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti vyživovaciu povinnosť k dcére vo výške 100 eur mesačne s poukazom na § 62 ods. 2 a § 75 ods. 1 ZoR. V neposlednom rade súd uvádza, že určené výživné je aj v súlade so zaužívanou súdnou praxou Krajského súdu v Trnave, v zmysle ktorej platí, že výživné, ktoré hradí povinný rodič na všetky deti, ku ktorým má vyživovaciu povinnosť, by malo predstavovať 25 - 30% jeho čistého príjmu s prihliadnutím na individuálne okolnosti každého konkrétneho prípadu (viď napr. 25CoP/58/2014). Súd túto prax zohľadnil vychádzajúc z príjmu otca, ktorý je tento schopný dosahovať vo výške minimálne vo výške 400 eur netto mesačne s poukazom na zistené a preukázané ponuky na trhu práce v deň rozhodnutia súdu, zohľadňujúce pomery otca (stredoškolské vzdelanie s výučným listom v odbore kuchár, v ktorom mal aj prax). Súd zároveň vzal do úvahy aj skutočnosť, že otec sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody z dôvodu spáchania úmyselného trestného činu, čím týmto úmyselným protiprávnym konaním, t.j. zo subjektívnych dôvodov na strane otca došlo tiež k strate jeho potenciálnych príjmov, čo súd posúdil v súlade s § 75 ods. 1 ZoR. Zároveň súd uvádza, že pri rozhodovaní prihliadol aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 20.2.2019, sp. zn. 3Cdo 236/2018, v zmysle ktorého pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká, zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného. Obdobné negatívne dopady na možnosť platiť výživné, aké má konanie povinného, ktorým sa sám bez vážneho dôvodu (nie v dôsledku objektívnych príčin ním nezavinených), vzdal doterajšieho výhodnejšieho zamestnania (s vyšším príjmom) a zamenil ho za zamestnanie menej výhodné, kde dosahuje nižší príjem (§ 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine), má úmyselné protiprávne konanie povinného majúceho znaky trestnej činnosti, za ktoré bol vzatý do väzby a následne mu bol súdom uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, pri výkone ktorého došlo k poklesu alebo až strate jeho príjmov. Aj v takom prípade je namieste uplatnenie princípu potenciality príjmov. Skutočnosť, že takýmto konaním sa povinný vzdal objektívnej možnosti platiť výživné, nemôže byť na úkor oprávneneho. Opačný výklad ustanovenia § 75 ods. 1 veta druhá ZoR by viedol k absurdným dôsledkom, medziiným k tomu, že povinný by sa svojim úmyselným násilným

konaním voči oprávnenému s následnou väzbou a právoplatným uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody „zbavil“ (alebo mohol „zbaviť“) svojej vyživovacej povinnosti.

1.6 Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že otec uhradil na maloletú Q. od podania návrhu matkou výživné celkom spolu 1.050,07 eur. S prihliadnutím na určené výživné vo výške 100 eur mesačne, otec mal za obdobie od 15.2.2018 do 30.9.2019 uhradiť výživné pre mal. Q. vo výške 1.948,49 eur (za obdobie od 15.2.2018 do 28.2.2018 - za 14 dní po 3,57 eur na deň ... 49,98 eur, za obdobie od 1.3.2018 do 30.9.2019, t.j. 19 mesiacov po 100 eur mesačne 1.900 eur). Po odpočítaní otcom uhradeného výživného vo výške 1.050,07 eur takto dlh otca na splatnom výživnom činí 899,91 eur, ktorý súd otcovi povolil splácať popri bežnom výživnom mesačnými splátkami po 25 eur mesačne až do úplného vyrovnania s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. Otec takto v zmysle ustálenej konštantnej judikatúry uhradí uvedený dlh do 3 rokov. Súd zároveň dopĺňa, že ako platbu výživného nezapočítal otcom uvádzanú sumu 100 eur, ktorú uhradila jeho matka 5.6.2018, s čím matka nesúhlasila, nakoľko uvedená platba bola platbou nájomného, teda nie platbou výživného v prospech mal. dieťaťa, pričom v zmysle § 76 ods. 2 ZoR proti pohľadávkam na výživné je započítanie vzájomných pohľadávok prípustné len dohodou, pričom ak ide o výživné pre maloleté deti, započítanie nie je možné.

1.7 O trovách konania rozhodol súd tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok IV.). Takéto svoje rozhodnutie odôvodnil právne poukazom na § 52 C.m.p. (zákon číslo 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších zmien a doplnení) a vecne nemožnosťou priznania účastníkom konania náhrady trov konania z dôvodu, že pre iné rozhodnutie o náhrade trov konania nezistil dôvody.

2.1 Rozsudok v časti výživného a zročného výživného (výrok II. a III.) napadol riadnym a včasným odvolaním otec maloletej s návrhom na jeho zmenu znížením výživného zo sumy 100 eur na sumu 80 eur s tým, že dlh na zročnom výživnom vzniknutý otcovi za obdobie od 15.2.2018 do 30.9.2019 v celkovej výške 509,92 eur súd povolí otcovi zaplatiť v mesačných splátkach po 15 eur spolu s bežným výživným s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku pod stratou výhody splátok, vniac súd prvej inštancie, že tento vec nesprávne právne posúdil a preto aj nesprávne v odvolaní napadnutých častiach rozhodol.

2.2 Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. Hoci súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia aplikoval rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20.2.2019 spisovej značky 3Cdo 263/2018, veľmi nesprávne ho vykladá. Otec sa totiž nevzdal možnosti platiť výživné, práve naopak požiadal v ústave na výkon trestu o výnimku, aby mohol zo svojho príjmu poukazovať maximálnu možnú čiastku na výživu svojej dcéry. Obdobne sa otec nezabavil svojej vyživovacej povinnosti voči maloletej dcére, nakoľko vo výkone trestu riadne pracuje a to tak, aby dosahoval taký príjem, aby mohlo byť z jeho príjmu strhávané výživné v rozsahu 40 až 45 eur mesačne a zároveň požiadal o pomoc svoju matku, ktorá za otca uhrádza stravu maloletej v predškolskom zariadení. Nakoniec otec sa nesnažil vyhýbať svojej povinnosti plniť si vyživovaciu povinnosť a nikdy netvrdil, že nebude uhrádzať výživné, lebo je vo výkone trestu odňatia slobody. Otec vo výkone trestu nemusel pracovať, nemusel požiadať svoju matku, aby mu pomohla s jeho vyživovacou povinnosťou voči dcére a takéto správanie sa otca súd pri svojom rozhodovaní nevzal do úvahy.

2.3 Súd pri svojom rozhodnutí nevzal do úvahy rozhodovacie prax krajských súdov v prípadoch, keď je povinný rodič vo výkone trestu odňatia slobody, ako napríklad rozhodnutie Krajského súdu v Trnave vo veci spisovej značky 11CoP/156/2017 z 15.11.2017, a rozhodnutie spisovej značky 11CoP/147/2017 zo 6.12.2017, rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica vo veci spisovej značky 16CoP/69/2017 zo 14.12.2017, Krajského súdu v Žiline vo veci spisovej značky 6CoP/48/2017 z 29.11.2017, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove spisovej značky 18CoP/16/2018 z 1.8.2018 a Krajského súdu v Košiciach vo veci spisovej značky 7CoP/242/2017 z 26.4.2018, kedy súdy určili v takomto prípade výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa.

2.4 Samotné odôvodnenie napádaného rozsudku nezodpovedá ústavnej požiadavke náležitého odôvodnenia rozhodnutia a teda ide o ústavne nekonformné právne posúdenie veci.

3. Matka maloletej a procesný opatrovník odvolací návrh nepodali a procesný opatrovník vo vyjadrení sa k odvolaniu otca navrhol rozsudok v odvolaní napadnutých častiach ako vecne správny potvrdiť.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 C.s.p.), potom čo zistil, že odvolanie je podané včas a oprávnenou osobou (§ 355 a § 357 C.s.p.), prejednal vec nielen obsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 65 C.m.p.), pretože konanie vo veci starostlivosti o maloleté dieťa možno začať i bez návrhu, postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C.s.p.), pričom dospel k záveru, že odvolanie otca je dôvodné.

5. Predmetom konania pred súdom prvej inštancie bol návrh rodiča - matky na úpravu výkonu práva povinnosti rodičov k maloletej Q., ktorej rodičia spolu nežijú. Keďže rozsudok súdu prvej inštancie v časti schválenia rodičovskej dohody ohľadom zverenia maloletej do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, oprávnenia zastupovať maloletú a spravovať jej majetok a v časti informačnej povinnosti matky vo vzťahu k otcovi maloletej (výrok I.) nebol napadnutý odvolaním, predmetom odvolacieho prieskumu vzhľadom na podané odvolanie bolo len rozhodnutie súdu prvej inštancie o výživnom, zročnom výživnom o trovách konania (výroky II., III. a IV.) a to za účelom posúdenia, či odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie nie je vecne správny z dôvodu, že súd vec nesprávne právne posúdil.

6.1 Rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určiť, ktorému z rodičov bude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti (§ 36 ods. 1 ZoR). Súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, zastupovanie maloletého dieťaťa a správa majetku maloletého dieťaťa (§ 28 ods. 1 ZoR).

6.2 Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ZoR).

6.3 Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jak na strane výživou oprávneného, tak aj na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovacia povinnosť iných povinných voči týmto osobám. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že to bol rodič, ktorý sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

7. Podľa ust. § 388 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie.

8. V konaní bol nesporný skutkový stav zistený súdom prvej inštancie uvedený v bode 1.2.1 - 1.2.7 tohto rozhodnutia.

9. Pokiaľ ide o určenie výšky výživného, z dokazovania vyplynulo, že maloletá Q. má 5 rokov a od 2.9.2017 navštevuje materskú školu, za čo matka platí poplatok vo výške 13 eur mesačne titulom školného a 80 eur ročne ako rodičovský poplatok. Maloletá navštevuje krúžok anglického jazyka, s čím má matka spojené výdavky 10 eur mesačne. Žije v domácnosti matky, ktorá finančne zabezpečuje uspokojovanie jej bežných odôvodnených osobných potrieb (ako sú náklady na bývanie, stravu, obliekanie, hygienické potreby pod.), ako aj zvýšené výdavky spojené s jej vzdelávaním sa v oblasti anglického jazyka a pod. Maloletá Q. je inak zdravá a matka má s uspokojovaním jej osobných potrieb spojené len bežné výdavky (okrem zvýšených výdavkov vynakladaných na výučbu anglického jazyka).

10. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že maloletá Q. vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav a predškolské aktivity - teda jej odôvodnené potreby a osobné a majetkové pomery jej rodičov (žiaden z nich nežije v manželskom vzťahu a okrem vyživovacej povinnosti k maloletej Q. nemá inú vyživovaciu povinnosť, obaja majú s uspokojovaním svojich osobných potrieb spojené len bežné výdavky, žiaden z nich nemá majetok väčšej hodnoty a majetok, z ktorého by mu plynuli finančné príjmy) a ich schopnosti platiť výživné (vrátane aj potencionálnych schopností), má právo podieľať sa na netto príjmoch jej rodičov v rozsahu 20% (nie v rozsahu 25% ako to uzavrel súd prvej inštancie).

11. Pokiaľ otec prispeje na výživu maloletej sumou 80 eur mesačne (ktorá suma predstavuje cca 20% z jeho potenciálneho príjmu cca 400 eur), matka spolu sumou 130 eur mesačne pričom priamo finančne prispeje sumou 50 eur mesačne a zostatok výšky výživného (v rozsahu 80 eur) vykompenzuje svojou osobnou starostlivosťou o maloletú (poskytne jej bývanie a uhradí s tým súvisiace náklady, zabezpečí jej stravu, pranie a žehlenie jej vecí, uprace jej veci a pod.) a k tomu sa pripočíta suma rodinných prídavkov 24,34 eur mesačne, vytvorí sa dostatok finančných prostriedkov potrebných na krytie odôvodnených potrieb maloletej Q. a na strane otca zostane naďalej istá rezerva do výšky 30% z jeho príjmov, z ktorej bude možné čerpať v budúcnosti pri ďalšom navýšení výživného, s poukazom na rastúce potreby maloletého dieťaťa. V tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že v zmysle ustálenej súdnej praxe má vo všeobecnosti výživné (na všetky výživou oprávnené osoby) zo strany výživou povinného rodiča predstavovať 20% až 30% zo sumy jeho čistého príjmu (čo by v prejednávanej veci pri predpokladanom výživnom vzhľadom na vek maloletej Q. a tomu zodpovedajúcich nákladov potrebných na uspokojovanie jej odôvodnených potrieb, v rozsahu 20% z príjmu matky maloletej predstavovalo výživné vo výške 130 eur mesačne a z príjmu otca výživné vo výške 80 eur mesačne), pričom však v každom konkrétnom prípade je potrebné zohľadniť skutočné možnosti a schopnosti každého z rodičov a skutočné odôvodnené potreby posudzovaného dieťaťa. V tejto súvislosti potom odvolací súd dodáva, že „výživou“ dieťaťa na ktorú obidvaja rodičia prispievajú sa pritom rozumie zaobstarávanie resp. uspokojovanie všetkých životných potrieb pre všestranný, telesný a duševný rozvoj dieťaťa, nevynímajúc aj náklady potrebné na uspokojovanie jeho bytových potrieb.

12.1 Pokiaľ ide o odvoláciu námietku, že aj nástup osoby výživou povinnej do výkonu trestu odňatia slobody má priamy vplyv na jej povinnosť platiť výživné odvolací súd uvádza:

12.2 Ak sa rodič úmyselným konaním pripravil o objektívnu možnosť platiť výživné, nemožno túto skutočnosť pričítať na ťarchu dieťaťa. Preto jeho vyživovacia povinnosť bude trvať aj keď je vo výkone trestu odňatia slobody.

12.3 V tejto súvislosti potom možno uzavrieť, že ak sa rodič svojím úmyselným konaním, pre ktoré bola na neho uvalená väzba a pre ktoré bol následne odsúdený na trest väzenia, zbavil objektívnej možnosti plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči svojmu maloletému dieťaťu (§ 62 a 75 ZR), nemožno túto skutočnosť pričítať na ťarchu tohto dieťaťa, ktoré podľa čl. 32 ods. 4 Listiny má základné právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť, ako to správne uzavrel aj súd prvej inštancie (tu pozri aj nález ÚS ČR sp. zn. IV. ÚS 1181/07). Pre poriadok je však potrebné dodať, že skutočnosť, že výživou povinný rodič sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody sama osebe nezabavuje súd povinnosti dôsledne zistiť osobné a majetkové pomery takejto osoby ako aj jej možnosti a schopnosti prispievať na výživu výživnou oprávnenej osoby (a to spôsobom uvedeným vyššie) a jednoznačne ustáliť konkrétnu výšku príjmu, dosiahnutie ktorej je v jej možnostiach a schopnostiach a až z takto ustálenej výšky príjmu ďalej pri určení rozsahu jej vyživovacej povinnosti k maloletému dieťaťu vychádzať.

13. Nakoľko otec bol zaviazaný platiť výživné na maloletú Q. od 15.2.2018, zročné výživné za obdobie od 15.2.2018 do 30.9.2019 predstavovalo sumu 509,93 eur (od 15.2. 2018 do 28.2.2018 vo výške 40 eur, od 1.3.2018 do 30.9.2019, za 19 mesiacov po 80 eur = 1.520 eur, t.j. spolu 1.560 eur - 1.050,07 eur zaplatených do rozhodovania súdu prvej inštancie). V konaní bolo nesporným, že od 15.2.2018 do 30.9.2019 otec maloletej na výživu maloletej Q. zaplatil len sumu 1.050,07 eur a tak jeho dlh na zročnom výživnom predstavoval sumu 509,93 eur, ktorú sumu bolo dôvodným vzhľadom na povahu prejednávanej veci (vec starostlivosti súdu o maloleté dieťa), na povinný nárok (nárok na výživné) a osobné a majetkové pomery oboch rodičov maloletej určiť na splnenie dlhu lehotu dlhšiu ako tri dni od právoplatnosti rozsudku (§ 232 ods.3 C.s.p.). Pri určení samotnej paričnej lehoty (lehoty na plnenie) odvolací súd dospel k záveru, že primeranou lehotou je obdobie 26 mesiacov, riadiac sa pri svojom rozhodnutí úvahou, že výživné má prednosť pred ostatnými výdavkami výživou povinného, otec mal dostatok času pripraviť sa na platenie zročného výživného popri bežnom výživnom za obdobie od podania návrhu na úpravu práv a povinností rodičov k maloletej, už od podania návrhu matky na určenie výživného na maloletú Q. otec maloletej si bol vedomý svojej povinnosti prispievať na jej výživu vyššou sumou ako prispieval (sám navrhoval určiť výživné v rozsahu 80 eur mesačne) a následne po rozhodnutí súdu prvej inštancie sa aj stotožnil s tým, že výška výživného na maloletú z jeho strany sa môže pohybovať v rozsahu minimálne 80 eur mesačne a tak je rozumné predpokladať, že si na splatenie takéhoto dlhu vytvoril adekvátnu finančnú rezervu (minimálne redukovaním svojich plánovaných mesačných výdavkov). Preto odvolací súd otcovi povolil zročný dlh na výživnom zaplatiť k rukám matky maloletej v splátkach po 20 eur mesačne až do úplného zaplatenia dlhu teda tak, aby tento dlh (vo výške 509,93 eur) bol uhradený do 26 mesiacov (25 splátok po 20 eur a jedna splátka po 9,93 eur). Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. a III. podľa § 388 C.s.p. zmenil tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

14. V závere odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie sa dostatočným spôsobom vysporiadal s ostatnými námietkami uplatnenými otcom dieťaťa už počas prvoinštančného konania a vzhľadom na to, že otec dieťaťa ani v odvolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by bolo potrebné osobitne zhodnotiť, a na ktoré by bolo potrebné prihliadnúť, odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na dôvody obsiahnuté v odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

15. O náhrade trov tohto konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 52 C.m.p. v spojení s § 396 ods. 1 a 2 C.s.p., pretože žiaden z účastníkov nepodal návrh na ich priznanie v zmysle § 57 C.m.p..

16. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyselne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je podľa § 421 C.s.p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).